

Valtuustoaloite puhelinten ja muiden älylaitteiden täyskiellosta Pöytyän perusopetuksessa

Sivltk 11.03.2026 § 18
156/12.00.01/2025

Kokoomuksen valtuustoryhmä on kunnanvaltuuston kokouksessa 21.10.2025 § 62 jättänyt valtuustoaloitteen puhelinten ja muiden älylaitteiden täyskiellosta Pöytyän perusopetuksessa. Kunnanhallitus on 27.10.2025 § 247 lähettänyt valtuustoaloitteen sivistyslautakunnalle valmisteltavaksi.

Valtuustoaloitteessa esitetään, että puhelinten käyttö koulupäivien aikana kiellettäisiin koulujen yhtenäisillä järjestyssäännöillä 1.1.2026 alkaen siten, että kiello koskisi kaikkia perusopetuksen oppilaita. Poikkeuksen kielloon muodostaisi aloitteen mukaan puhelimen käyttö opetuksen tukivälineenä opettajan luvalla.

Lainsäädäntö

Perusopetuslain 628/1998 29 §:n 4 ja 5 momenttien mukaan:

”Oppilas ei saa käyttää puhelinta tai muuta mobiililaitetta oppitunnin aikana lukuun ottamatta niiden käyttöä opettajan luvalla oppimistarkoitukseen taikka rehtorin tai opettajan luvalla henkilökohtaiseen terveydenhoitoon taikka 31 §:ssä tarkoitettuna apuvälineenä. ([23.5.2025/245](#))

Opetuksen järjestäjän tulee hyväksyä järjestyssäännöt tai antaa muut koulussa tai muussa opetuksen järjestämispaikassa sovellettavat järjestysmääräykset, joilla edistetään koulun sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä kouluyhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä. Järjestyssäännöillä tai järjestysmääräyksillä tulee määrätä puhelinten ja muiden mobiililaitteiden säilytyksestä 4 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa sekä niiden käytöstä ja säilytyksestä työpäivän aikana muulloin kuin oppitunneilla. ([23.5.2025/245](#))

Perusopetuslain 47 a §:n 1 ja 3 momenttien mukaan:

”Opetuksen järjestäjän tulee edistää kaikkien oppilaiden osallisuutta ja huolehtia siitä, että kaikilla oppilailla on mahdollisuus osallistua koulun toimintaan ja kehittämiseen sekä ilmaista mielipiteensä oppilaiden asemaan liittyvistä asioista. Oppilaille tulee järjestää mahdollisuus osallistua opetussuunnitelman ja siihen liittyvien suunnitelmien sekä koulun järjestyssäännön valmisteluun.”

”Opetuksen järjestäjän tulee kuulla koulun oppilaskuntaa ennen 1 momentissa mainittujen suunnitelmien ja määräysten vahvistamista sekä ennen muita oppilaiden asemaan olennaisesti vaikuttavia päätöksiä.”

Lukiokoulutuksen osalta oikeudesta turvalliseen oppimisympäristöön säädetään lukiolain 714/2018 40 §:ssä.

Opetushallituksen verkkosivuille koottu materiaali ja opetushallituksen suositukset

Opetushallituksen verkkosivuille on koottu materiaalia puhelinten ja muiden mobiililaitteiden käyttöä koulussa koskien. Aineisto on oheismateriaalina.

Opetushallitus suosittelee verkkosivuilla julkaistussa materiaalissa:

”Opetushallitus suosittelee, että opetuksen järjestäjät laativat välitunneille, siirtymisiin ja ruokailuun sellaiset järjestyssäännöt, jotka edistävät turvallista opiskeluympäristöä, oppimista ja keskittymiskykyä, rajoittavat puhelimen häiritsevää käyttöä, edistävät liikunnallista elämäntapaa, tunne- ja vuorovaikutustaitojen oppimista kasvokkain sekä hyviä ruokailutapoja. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että puhelinten ja muiden mobiililaitteiden käyttöä rajoitetaan tai niiden käyttö kielletään kokonaan välitunneilla ja siirtymisissä. Opetushallituksen näkemyksen mukaan puhelinten ja muiden mobiililaitteiden käyttö tulisi kieltää kokonaan ruokailussa.” Viitattu 5.2.2026.

Pöytyän kunnassa hyväksytyt esiopetuksen, perusopetuksen koulujen ja Elisenvaaran lukion järjestyssäännöt

Koulutuslautakunta on 7.12.2016 § 104 hyväksynyt esiopetuksen, perusopetuksen koulujen ja Elisenvaaran lukion järjestyssäännöt, joita sivistysjohtaja on perusopetuslakiin keväällä 2025 tehtyjen muutosten myötä 9.6.2025 päivittänyt. Päivitetyt järjestyssäännöt ovat astuneet voimaan 1.8.2025 alkaen. Elisenvaaran, Riihikosken ja Yläneen yhtenäiskouluissa sekä Elisenvaaran lukiossa ovat yhteisten sääntöjen ohella käytössä koulu- / oppilaitoskohtaiset, tarkennetut järjestyssäännöt. Koulukohtaisten järjestyssääntöjen päivittämistä on käsitelty 23.5.2025 pidetyssä rehtorikokouksessa.

Esiopetusta, perusopetuksen kouluja ja Elisenvaaran lukiota yhteisesti koskevat sekä koulu- / oppilaitoskohtaiset järjestyssäännöt ovat oheismateriaalina.

Valtuustoaloitteen käsittely

Sivistystoimi on toteuttanut marraskuussa 2025 kyselyn, jossa oppilaat, huoltajat ja henkilöstö ovat voineet tuoda esiin näkemyksensä matkapuhelinten ja muiden mobiililaitteiden käyttöä koulupäivien aikana koskevista käytännöistä. Enemmistö kyselyyn vastanneista oppilaista tuki lukuvuonna 2025-2026 käytössä olevien käytäntöjen säilyttämistä, enemmistö huoltajista ja henkilöstöstä matkapuhelinten ja muiden mobiililaitteiden käytön laajempaa rajoittamista. Koonti kyselyyn saaduista vastauksista on oheismateriaalina.

Esiopetuksen, perusopetuksen koulujen ja Elisenvaaran lukion yhteisiin järjestyssääntöihin on valmisteltu 1.8.2026 voimaan astuviksi esitettävät muutokset. Osana valmistelua on laadittu luonnokset 1.8.2026 voimaan astuviksi suunnitelluiksi esiopetusyksikkö- ja koulukohtaisiksi järjestyssäännöiksi. Elisenvaaran lukion oppilaitoskohtaisiin järjestyssääntöihin ei ole arvioitu tarkoituksenmukaiseksi tehdä muutoksia.

Elisenvaaran, Riihikosken ja Yläneen yhtenäiskoulujen oppilaskuntien hallituksilta, Elisenvaaran lukion opiskelijakunnan hallitukselta, nuorisovaltuustolta sekä lapsi- ja perheneuvostolta on pyydetty lausunnot 1.8.2026 alkaen voimaan astuviksi suunniteltuihin esiopetuksen, perusopetuksen koulujen ja Elisenvaaran lukion yhteisiin järjestyssääntöihin sekä esiopetusyksikkö-, koulu- ja lukiokohtaisiin järjestyssääntöihin, erityisesti matkapuhelinten ja muiden mobiililaitteiden käyttöä koskevilta osin.

Elisenvaaran ja Yläneen yhtenäiskoulujen oppilaskuntien hallitusten mukaan järjestyssääntöjen hyväksymisessä voidaan edetä esitetyn

mukaisesti / sääntöihin ei esitetty muutoksia; Riihikosken yhtenäiskoulun oppilaskunta tukee lukuvuonna 2025-2026 käytössä olevien käytäntöjen jatkamista. Elisenvaaran lukion opiskelijakunnan hallitus toteaa uusien järjestyssääntöjen ja matkapuhelinten käytön kieltämisen, perusopetuslakiin tehtyjen muutosten nojalla, edistävän opiskelua. Lukion oppilaitoskohtaisten järjestyssääntöjen päivittämiseen ei opiskelijakunnan näkemyksen mukaan ole tarvetta.

Nuorisovaltuusto tuo lausunnossaan esiin sekä oppilaiden tarpeiden että opetuksen toteuttamisen ja uuden lain tarkoituksen huomioimisen. Lausunnon mukaan matkapuhelinten ja muiden mobiililaitteiden hallittu käyttö ja selkeät rajat ovat tarpeen. Nuorisovaltuusto näkee tärkeäksi mahdollisuuden luvan hakemiseen matkapuhelimen pidempiaikaiseen käyttämiseen perustellusta syystä.

Lapsi- ja perheneuvosto pitää lähtökohtaisesti myönteisenä matkapuhelinten ja muiden mobiililaitteiden käytön vähentämistä esiopetuksessa, perusopetuksessa ja lukiossa. Neuvosto tuo osana lausuntoaan esiin mielekkään toiminnan kehittämisen sekä koulujen piha-alueiden viihtyisyyteen ja toiminnallisuuteen panostamisen tärkeyden. Huomiota kiinnitetään lisäksi järjestyssääntöjen noudattamisen valvontaa, matkapuhelinten ja muiden mobiililaitteiden säilyttämistä sekä selkeitä ja yhtenäisiä ohjeita koskeviin kysymyksiin.

Annetut lausunnot ovat oheismateriaalina. Esi- ja perusopetuksen oppilaille, lukion opiskelijoille ja huoltajille on lisäksi varattu mahdollisuus näkemystensä esittämiseen järjestyssääntöihin.

Järjestyssääntöihin tehtävien muutosten yhteydessä on osana valmistelua arvioitu tarkoituksenmukaiseksi välitunti- ja muun vuorovaikutusta ja yhteisöllisyyttä tukevan toiminnan kehittäminen esiopetusyksiköissä ja kouluilla edelleen, samoin lukiolla. Koulujen piha- ja leikkivälineiden hankintaan on varattu määrärahaa kunnanvaltuuston 8.12.2025 § 70 hyväksymään vuoden 2026 talousarvioon ja vuosien 2026-2028 taloussuunnitelmaan vuodelle 2027.

Toimivalta asiassa

Pöytyän kunnan hallintosäännön 36 §:n mukaan sivistyslautakunta päättää toimialan toimintaa koskevista säännöistä, periaatteista ja suunnitelmista niiltä osin, kuin tehtäviä ei ole osoitettu Auranmaan opiston johtokunnalle, tai sivistyslautakunnan tehtäväalueen viranhaltijoille.

Valmistelijat

sivistysjohtaja, Elisenvaaran, Riihikosken ja Yläneen yhtenäiskoulujen rehtorit, Elisenvaaran lukion rehtori, varhaiskasvatuspäällikkö

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta päättää

1. merkitä tiedoksi Kokoomuksen valtuustoryhmän valtuustoaloitteen puhelinten ja muiden älylaitteiden täyskiellosta Pöytyän perusopetuksessa;
2. hyväksyä liitteinä olevat esiopetuksen, perusopetuksen koulujen ja Elisenvaaran lukion järjestyssäännöt. Järjestyssäännöt astuvat voimaan 1.8.2026 alkaen. Varhaiskasvatustalouksien johtajat sekä koulujen ja lukion rehtorit päättävät yhteisiä järjestyssääntöjä tarkentavien esiopetusyksikkö-, koulu- ja oppilaitoskohtaisten järjestyssääntöjen hyväksymisestä;
3. todeta esiopetusyksiköissä ja kouluilla kehitettävän järjestyssääntöihin

tehtävien muutosten yhteydessä, ja lukiolla samoin edelleen, välitunti- ja muuta vuorovaikutusta ja yhteisöllisyyttä tukevaa toimintaa, ja tuoda esiin, että koulujen piha- ja leikkivälineiden hankintaan on varattu määrärahaa kunnanvaltuuston 8.12.2025 § 70 hyväksymään vuoden 2026 talousarvioon ja vuosien 2026-2028 taloussuunnitelmaan vuodelle 2027;

4. saattaa Kokoomuksen valtuustoryhmän valtuustoaloitteen käsittelyn kunnanhallitukselle ja -valtuustolle tiedoksi.

Päätös

Sivistyslautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.